

Information om tuberkulos och smittrisker på arbetsplats/boende

Vad är tuberkulos?

Tuberkulos är en infektion som orsakas av en bakterie. Den kan drabba alla organ i kroppen men förekommer oftast i lungorna. Det är bara tuberkulos i lungorna som kan smitta till personer i omgivningen. Tuberkulos kan behandlas med antibiotika. En person med smittsam tuberkulos vårdas till en början på sjukhus men kan sedan återgå till hemmet och fortsätta behandlingen där. Personen anses då inte längre smittsam.

Hur smittar tuberkulos?

Tuberkulos smittar från vuxna personer som är sjuka i lungtuberkulos. Den sjuke hostar upp bakterier som en annan person andas in. Risken att smittas beror på många faktorer, exempelvis hur nära kontakt man haft med den sjuke, under hur lång tid, i vilken miljö och hur smittsam den sjuke är. Det krävs ofta nära kontakt under lång tid för att bli smittad. Tuberkulos smittar aldrig via föremål, mat, vatten, kläder etc. Det är också mycket låg risk att smittas av tuberkulos utomhus.

Om du misstänker att du träffat en person med tuberkulos kan du inte föra smittan vidare så länge du själv inte är sjuk i lungtuberkulos.

Det finns ett fall av tuberkulos på min arbetsplats/mitt boende, kan jag vara smittad?

Om du har träffat en person med tuberkulos behöver det inte betyda att du är smittad. Ungefär en tredjedel av de som exponeras (utsätts) för tuberkulos blir infekterade. Detta kan påvisas med ett blodprov. Av de som visar sig vara infekterade kommer ca 90% aldrig insjukna i tuberkulos. Av de 10 % som istället utvecklar tuberkulos kommer hälften att insjukna inom några år efter smittotillfället och hälften någon gång under sin livstid.

Vad behöver jag göra om jag har träffat en person med tuberkulos på min arbetsplats/mitt boende?

Om ett konstaterat fall av aktiv lungtuberkulos har förekommit på din arbetsplats/ditt boende kan det finnas risk att du är smittad. Det görs alltid en bedömning av ansvarig smittspårare och behandlande läkare av vilka som riskerar att ha blivit smittade. Dessa kommer då att bli informerade om detta och kallas till provtagning.

Vad innebär smittspårning?

När en person insjuknat i tuberkulos görs alltid en smittspårning kring den sjuke. Det sker varje gång ett tuberkulosfall upptäcks och innebär att man undersöker vilka personer som haft kontakt med den sjuke på ett sätt att de riskerar att ha smittats. Smittspårningen görs också för att upptäcka var och hur den sjuke kan ha smittats. De som riskerar att ha smittats blir kallade för provtagning på en infektionsklinik.

Behöver jag vaccinera mig?

BCG-vaccinet skyddar inte om du redan varit i kontakt med en person med tuberkulos. Du behöver därför inte vaccinera dig. Vaccinet är en förebyggande åtgärd och har visat sig ge bäst skydd hos små barn mot allvarliga former av tuberkulos, som hjärnhinneinflammation, och sannolikt också ge ett visst skydd mot lungtuberkulos. Däremot är vaccinets skyddseffekt hos vuxna mer tveksam och det skyddar inte mot att smittas av tuberkulos. BCG-vaccin ges aldrig mer än en gång.

Kan jag testa mig för tuberkulos?

Det finns två typer av prov som kan tas för att se om en person är infekterad med tuberkulos, PPD (hudtest) eller IGRA (blodprov). Detta görs endast om smittspåraren bedömer att det är motiverat. Provtagning sker då tidigast tio veckor efter misstänkt smittotillfälle. Innan dess kan infektion inte påvisas i blodprovet. Från det att infektion påvisas i blodprovet tar det oftast lång tid - flera månader/år - att utveckla symtom på tuberkulos (i de fall detta sker).

Obs! Ett positivt PPD- eller IGRA-test betyder inte att personen är sjuk och denne kan därför heller inte smitta andra. Detta kallas även för latent tuberkulos. Personen är då infekterad med tuberkulosbakterier och riskerar att utveckla sjukdomen i framtiden men är inte sjuk eller smittsam. Latent tuberkulos kan behandlas för att minimera risken att utveckla aktiv tuberkulossjukdom.